

Badania bakteriologiczne innych materiałów klinicznych

PRZYJMOWANIE PRÓBEK

Odbywa się od poniedziałku do czwartku od godz. 8⁰⁰ do godz. 11⁰⁰
Szczepy bakteryjne - od poniedziałku do piątku od godz. 8⁰⁰ do godz. 11⁰⁰

ODBIÓR OSOBISTY SPRAWOZDAŃ Z BADAŃ

Odbywa się od poniedziałku do piątku od godz. 13⁰⁰ do godz. 15⁰⁰

Wykonywane są badania kału w kierunku:

L.P.	Rodzaj badania
Badanie bakteriologiczne:	
1.	Badanie bakteriologiczne: moczu, płwociny, ropy, spermy, wymazu z gardła, wymazu z nosa, wymazu z oka, wymazu z rany, wymazu z ucha, wymazu z pochwy i inne
2.	Identyfikacja szczepu z grupy Salmonella i Shigella w oparciu o cechy biochemiczne i serologiczne

POBIERANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORTU MATERIAŁU DO BADAŃ

Materiał do badań należy pobierać :

- we wczesnym okresie choroby
- przed leczeniem chemioterapeutykami
- do jałowych pojemników i opisać: imieniem, nazwiskiem, datą poboru
- z zachowaniem zasad aseptyki

Pobranie ropy z ropni, owrzodzeń i przetok

- Wyjałować skórę nad ropniem i pozostawić do wyschnięcia
- Naciąć ropień, pobrać i odrzucić pierwszą porcję ropy
- Bez wyciskania skóry ostrożnie pobrać próbkę ropy jałową wymazówką z wacikiem
- Następnie umieścić wymazówkę w sterylnej probówce. (Jeśli to możliwe, płynną ropę można pobrać strzykawką). W przypadku owrzodzeń i przetok należy dążyć do pobrania materiału z podstawy wgłębienia owrzodzenia.

Pobieranie ropy z zakażonych ran

Zasady pobierania materiału są takie same jak przy pobieraniu materiału ropy, owrzodzeń.

Pobieranie płwociny

Płwocina powinna być pobrana do jałowego pojemnika, rano tuż po przebudzeniu się pacjenta. Ważnym jest, aby próbka zawierała jedynie płwocinę bez domieszki śliny. Należy pouczyć pacjenta, aby przed odksztuszeniem płwociny dokładnie wyplukał usta

wodą, a następnie odkasznął. W uzasadnionych przypadkach celowe jest pobieranie materiału w trakcie bronchoskopii lub laryngoskopii.

Pobieranie materiału z jam surowiczych

Płyn opłucnowy, osierdziowy, otrzewnowy i stawowy pobrany w czasie punkcji powinien być zebrany do jałowego pojemnika.

Pobieranie materiału z gardła i jamy nosowo-gardłowej

- Pobieranie materiału najlepiej przeprowadzić rano na czczo.
- Wymazówkę należy wcześniej zwilżyć jałowym fizjologicznym roztworem soli.
- Osoba pobierająca lewą ręką przyciska łożatką język, a prawą ręką wprowadza wymazówkę z wacikiem na miękkie podniebienie i wykonuje wymaz z zapalnie zmienionych miejsc.
- W przypadku podejrzenia błonicy należy zebrać materiał z miejsc sąsiadujących z zapalnie zmienioną błoną śluzową.
- Przy badaniach na nosicielstwo pobiera się materiał z mieszków migdałków i z zachyłków między migdałkami, a lukami podniebiennymi, a przy pobieraniu z nosa – ze śluzówki przegrody i ściany bocznej.
- Przy wprowadzaniu i wyjmowaniu wacika należy unikać dotykania nim śluzówki jamy ustnej, języka, aby nie zanieczyścić go dodatkowo florą bakteryjną jamy ustnej.

Pobieranie materiału z ucha

Skóra przewodu zewnętrznego ucha winna być oczyszczona alkoholem i osuszona. Ropę z czyraków lub innych zmian ropnych, usadowionych w uchu zewnętrznym, pobrać jałowym wacikiem. W przypadku zapalenia ucha środkowego, lekarz pobiera materiał, po uprzednim odkażeniu przewodu zewnętrznego.

Pobieranie materiału z oka

Materiał można uzyskać z zapalnie zmienionych spojówek i powiek. Należy wykonać wymaz z worka spojówkowego w kierunku od zewnętrznego do wewnętrznego kącika oka przy pomocy wymazówki zwilżonej jałowym roztworem soli fizjologicznej. Nie należy wykonywać wymazów w ciągu 4 godzin po przepłukaniu lub zakropieniu oka lekami dezynfekującymi lub chemioterapeutykami.

Pobieranie moczu

Rano po wcześniejszym zabiegach higienicznych chory powinien oddać do jałowego pojemnika ok. 10-12 ml środkowego strumienia moczu.

Pobieranie moczu dla mężczyzn

Dokładnie umyć ręce wodą i mydłem, osuszyć. Po odciągnięciu napletka i dokładnym umyciu okolic ujścia cewki moczowej bieżąca woda i mydłem, oddać pierwszy strumień moczu do ubikacji, zaś środkowy strumień oddać do sterylnego pojemnika, unikając zanieczyszczenia brzegów i wewnętrznych jego części.

Pobieranie moczu dla kobiet

Dokładnie umyć ręce wodą i mydłem, osuszyć. Następnie dokładnie umyć okolice krocza w kierunku z przodu do tyłu. Oddać do ubikacji pierwszy strumień moczu, zaś środkowy strumień oddać do sterylnego pojemnika, unikając zanieczyszczeń brzegów i wewnętrznych jego części.

Pobieranie moczu u dzieci

Mocz pobierany u dzieci do przyklejanych woreczków na skórę krocza nie może być uznany za miarodajny do badania mikrobiologicznego. Tylko ujemny wynik z tak pobranego moczu może być brany pod uwagę. Po przebudzeniu dziecka należy umyć narządy płciowe zewnętrzne. Następnie posadzić dziecko na kolanach i zachęcić do oddania jak największej ilości moczu do sterylnego pojemnika. Można podać dziecku wodę lub inny napój do wypicia.

Mocz pobrany cewnikiem

Do pobrania próbki moczu należy używać jednorazowego cewnika. Chory powinien uprzednio wypić wystarczającą ilość płynu. Po odpowiednim ułożeniu chorego starannie myje się okolice krocza i narządy moczowo – płciowe, a następnie wprowadza cewnik. Pierwszą porcję moczu odrzuca się, a następną zbiera i przesyła do badania. U chorych z cewnikiem założonym na stałe w żadnym przypadku nie wolno pobierać moczu do badania z worka zbierającego mocz. Próbkę moczu można wielokrotnie pobierać przez nakłucie uprzednio starannie zdezynfekowanej, bliższej części cewnika. Nie należy przy tym odłączać rurki odprowadzającej od cewnika.

Szczepy Salmonella i Shigella do identyfikacji

Wyizolowany szczep bakteryjny można przesłać na: skosie agarowym, podłożu Kliglera, wymazówce z podłożem transportowym lub w szczelnie zamkniętej probówce zawierającej podłoże do przechowywania szczepów oraz w postaci hodowli na płytce Petriego.

Wyhodowany szczep przechowywać w temperaturze 2-8°C przez max.48 h.

SZCZEPÓW NIE ZAMRAŻAĆ !

Przechowywanie i transport materiału klinicznego

Warunki ogólne

- Pobrany materiał powinien być dostarczony do laboratorium do **dwóch godzin**.
- Próbki muszą być szczelnie zamknięte, nieuszkodzone
- Pojemniki z materiałem biologicznym do badań muszą być opisane nazwiskiem, imieniem, datą poboru oraz rodzajem zleconego badania
- Do próbki materiału musi być dołączone zlecenie, czytelnie wypełnione
- Zlecenie na badania należy skutecznie zabezpieczyć przed skażeniem materiałem zakaźnym.

Warunki szczegółowe

Lp.	Materiał kliniczny	Ilość próbek	Temperatura	Czas transportu
1.	inny materiał kliniczny: mocz, płwocina, ropa, wymaz z ran i inne	w zależności od zlecenia	temp. otoczenia	do 2 godzin
2.	inny materiał kliniczny: wymaz z gardła, nosa, oka, rany, ucha, pochwy i inne	w zależności od zlecenia	temp. otoczenia	do 2 godzin na dno nalać kilka kropel (0,2 - 0,4ml) jałowego, izotonicznego roztworu soli jeżeli nie ma możliwości zapewnienia w/w warunków należy pobrać wymaz na odpowiednie podłoże transportowe przechowywać w temp. 2-8°C do 24 godzin
3.	szczep bakteryjny do identyfikacji	w zależności od zlecenia	temp. 2-8°C	do 48 godzin